

**Сергій САВЧАК**

слухач магістратури за спеціальністю

«Державна служба»

(науковий керівник: д.н. держ.упр., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного управління Толуб'як В.С.)

## **НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ ГРОМАДЯНАМ В УКРАЇНІ**

Інтернет поступово перетворився в економічно-ефективну та зорієнтовану на користувача платформу, в якій органи влади мають можливість надавати адміністративні послуги та розміщувати великі масиви інформації. Електронний спосіб надання послуги органами влади передбачає можливість для громадянина чи представників бізнесу отримати необхідну їм інформацію (довідку, соціальну допомогу, дозвіл тощо) он-лайн без відвідування органу влади у зручний для них час за принципом 24 годин / 7 днів на тиждень.

Запровадження електронних послуг передбачає зручний та оперативний доступ до повної, актуальної, точної та достовірної інформації через мережу Інтернет, отримання результату надання послуг в електронній формі та он-лайн оплата за надані послуги, у разі такої необхідності [1]:

Одним із ключових пріоритетів європейського плану дій у сфері електронного урядування на 2011-2015 роки було визначено розвиток нового покоління відкритих, гнучких та орієнтованих на співробітництво і взаємодію електронних послуг. Забезпечення електронними адміністративними послугами громадянам та суб'єктам господарювання в Європі сприяло підвищенню їх мобільності на внутрішньому ринку. Цим планом передбачено обов'язковість надання 20 базових послуг в електронній формі (12 для громадян та 8 для бізнесу) та охопити до кінця 2015 року 50 % користувачів [1].

Розвиток інформаційного суспільства стимулює країни та органи державного управління до прийняття концепції електронного уряду для досягнення наступних цілей [3]: надавати послуги населенню в інтегрованому вигляді у мережі Інтернет; перебудувати відносини з населенням; побороти інформаційну нерівність; сприяти розвитку економіки тощо.

За результатами дослідження розвитку електронного урядування ООН, індекс он-лайн послуг в Україні у 2014 р. склав 0,2677, що є нижчим за середньосвітовий показник – 0,3919. При цьому за два останні

роки цей показник знизився майже вдвічі (у 2012 р. він склав – 0,4248 [5]), що свідчить про серйозні проблеми у розвитку електронних послуг в державі. Однією з головних перешкод на шляху впровадження надання населенню адміністративних послуг в електронній формі в Україні є низький рівень розвитку електронного документообігу в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Попри наявність автоматизованих систем документообігу в органах виконавчої влади (в 100 % центральних органів виконавчої влади та у 80 % обласних державних адміністрацій), їх використовує лише третина співробітників (34 % працівників центральних органів виконавчої влади та 36 % обласних державних адміністрацій [4]).

Розвиток електронних послуг в Україні також ускладнюється через недостатнє фінансування. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процесі надання адміністративних послуг потребує значних стартових витрат. Зокрема, орієнтовний обсяг фінансування, необхідний лише для модернізації та забезпечення функціонування Єдиного державного порталу адміністративних послуг складає 198 млн. грн., для створення та впровадження інформаційної системи електронної міжвідомчої взаємодії державних органів необхідно 150 млн. грн. При цьому чинне законодавство в цій сфері передбачає здійснення фінансового забезпечення з надання адміністративних послуг виключно за рахунок Державного бюджету України, відповідних місцевих бюджетів. Надання міжнародної технічної допомоги у сфері адміністративних послуг допускається опосередковано [3]. Це, унеможлиблює використання фінансових механізмів державно-приватного партнерства з метою додаткового фінансування розвитку електронних адміністративних послуг.

Отже, запровадження електронного урядування, ведення електронного документообігу сприятиме підвищенню оперативності процесу надання адміністративних послуг, прозорості та відкритості цієї діяльності, налагодженню зворотного зв'язку органів влади та одержувачів адміністративних послуг, а також зростанню довіри суспільства до влади.

Для забезпечення ефективного впровадження технологій електронного урядування необхідно здійснити поглиблений аналіз умов надання урядових послуг за допомогою Інтернет-технологій, вивчення та аналіз нормативно-правової бази світового законодавства з питань надання електронних адміністративних послуг, з метою розробки пропозицій щодо удосконалення правових механізмів надання цих

послуг в Україні.

#### *Література:*

1. Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-zakon.org/doc/greenbook/ch50>.

2. Клименко В.І. Електронні послуги: Навч. Посібник / Клименко В.І – Київ: Національна академія державного управління при Президентові України, 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua>

3. Конотопцев О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі надання адміністративних послуг / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fmd.kh.ua/news/vikoristannya-informatsijno-komunikatsijnih-tehnologij-v-protse-nadannya-administrativnih-poslug.html>

4. Оцінка електронної готовності України, 2013 р., Національний центр електронного урядування, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nc.gov.ua/menu/publications/doc/elektronn\\_urad/E-ocinka-2013.pdf](http://nc.gov.ua/menu/publications/doc/elektronn_urad/E-ocinka-2013.pdf)

5. United Nations E-government Survey 2014 E-Government for the Future We Want, United Nations, New York, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://unpan3.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2014-Survey/E-Gov\\_Complete\\_Survey-2014.pdf](http://unpan3.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2014-Survey/E-Gov_Complete_Survey-2014.pdf)

#### **Ярослав САВЧАК**

слухач магістратури за спеціальністю  
«Державна служба»

(науковий керівник: к. е. н., доцент кафедри менеджменту  
та публічного управління Дудкіна О. П.)

#### **УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ**

Слід зазначити, що економічною основою, матеріальним базисом, що створює можливості для реалізації функцій управління соціально-економічним розвитком регіону, є ті продуктивні сили, соціально-економічні ресурси та частина національного багатства, що зосереджені в регіоні, що є основою власності адміністративно-територіального утворення, і використовуються в процесі регіонального виробництва для досягнення цілей розвитку певної адміністративно-територіальної одиниці.

Відповідно до цього, особливо важливе місце в системі механізмів регіонального управління займає управління державною власністю. Слід

зазначити, що власність – це економічна категорія, що є одним із проявів суспільних відносин із приводу привласнення матеріальних (і нематеріальних) благ.

Проблеми управління власністю, і зокрема державною, на різних рівнях розвитку національної економіки розглядаються в працях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Категорія «власність», «власність держави» та інші були і залишаються предметом дослідження багатьох поколінь учених – від класиків (Д.Рікардо, А.Сміт, К.Маркс,) до сучасних учених (Л.Абалкін, М.Бутко, В.Вакуленко, В.Кравченко, М.Пухтинський, В.Радаєв, М. Шкльняк та ін.).

Найбільш вагомий внесок у розробку загальної теорії власності зробили представники двох напрямів економічної науки: марксизму й інституціоналізму (насамперед неінституціоналізму). Хоча підходи представників цих шкіл до аналізу власності істотно відрізняються (дослідники марксистської школи аналізують власність з боку її сутнісної природи, тоді як неінституціоналісти зосередилися на аналізі основних форм прояву власності, розглядаючи її як систему прав, функцій та повноважень суб'єктів власності). Обидва ці підходи заклали основу вивчення сутності і напрямів розвитку різних форм власності, у тому числі державної.

На думку науковців, власність повинна розглядатися як система внутрішньо-необхідних, сталих, стійких, загальних соціально-економічних зв'язків та відносин між людьми (а, отже, між трудовими колективами, соціальними верствами і групами) з приводу привласнення засобів виробництва, предметів споживання, робочої сили, об'єктів інтелектуальної власності, інформації, послуг у всіх сферах суспільного відтворення – виробництві, розподілі, обміні й споживанні.

Власність як категорія розглядається в економічному, юридичному, політичному, соціальному та психологічному аспектах. Зокрема, економічний аспект власності є основоположним, базовим і визначає інші аспекти власності.

Основними ознаками власності в юридичному аспекті є володіння, розпорядження й користування, а також їх можливі комбінації (наприклад, поєднання володіння з розпорядженням тощо) й означає правове закріплення цих форм у законах, постановах, юридичних нормах, праві власності.

Відповідно до Закону України «Про власність» володіння – це початкова, вихідна форма відносин власності, що відображає юридичну, документально закріплену фіксацію суб'єкта власності, чи факт